

คำถามที่สุก

ที่ ศธ ๐๖๐๑/๓ ๕๙๙

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. ๑๐๓๐๐

วิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง
วันที่ ๑๒.๓.๒๕๖๕
วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๕
เวลา ๑๓.๕๕ น.

๖ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง กำชับแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ ๐๒๐๙/๑๙๖๕๖ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔
จำนวน ๑ ฉบับ

๒. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๒๐๙/๑๙๖๕๖ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน แจ้งว่าคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีกรณีกล่าวอ้างว่าครูลงโทษนักเรียนโดยไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงขอกำชับให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งดำเนินการเกี่ยวกับการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา ดังนี้

๑. ให้พิจารณาการลงโทษนักเรียนและนักศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๕ กำหนดโทษที่ลงโทษแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่กระทำความผิด มี ๔ สถาน คือ (๑) ว่ากล่าวตักเตือน (๒) ทำทัณฑ์บน (๓) ตัดคะแนนความประพฤติ และ (๔) ทำกิจกรรมเพื่อให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

๒. การลงโทษนักเรียนและนักศึกษานอกจากข้อ ๑. ตัวอย่างเช่น การลงโทษด้วยวิธีการให้ลูก - นัง เป็นต้น ซึ่งการลงโทษด้วยวิธีดังกล่าวแม้จะมีได้แต่ต้องตัวของนักเรียนและนักศึกษาก็ตามแต่การลงโทษนั้นมิได้ถูกกำหนดไว้เป็นหนึ่งในโทษ ๔ สถาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ อันเป็นการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาโดยไม่เป็นไปตามระเบียบดังกล่าว และถือเป็นการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้วย

๓. ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการลงโทษนักเรียนและนักศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ แก่ครูผู้สอนในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง

/ทั้งนี้ จึงให้...

ทั้งนี้ จึงให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ อย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง เพื่อเป็นการป้องกันการลงโทษนักเรียนและนักศึกษาด้วยวิธีการอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระเบียบดังกล่าว โดยเฉพาะป้องกันการลงโทษด้วยวิธีการที่รุนแรง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและปฏิบัติตามระเบียบโดยเคร่งครัด

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุเทพ แก่งสันเทียะ)
เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สำนักอำนวยการ

โทรศัพท์ ๐ ๒๐๒๖ ๕๕๕๕ ต่อ ๑๘๐๓

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๐๘๕๕

เรียน ผู้อำนวยการ

ด้วย ข้อ. ๒๖

กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ

การลงโทษนักเรียนและ

นักศึกษา ในทราบกัน

เพื่อโปรดทราบ

ด้วย วันที่ ๖ มิ.ย. ๖๕

เรียน ผู้อำนวยการ

๑. เพื่อโปรดทราบ

๒. เห็นควรลงโทษ ๕ ฝ่าฝ.

๓. เห็นควรลงโทษ ๕ ฝ่าฝ.

๖ มิ.ย. ๖๕

เรียน ผู้อำนวยการ

๑. เพื่อโปรดทราบ

๒. เห็นควรลงโทษ ๕ ฝ่าฝ.

๓. เห็นควรลงโทษ ๕ ฝ่าฝ.

๔. เห็นควรลงโทษ ๕ ฝ่าฝ.

๖ มิ.ย. ๖๕

๖ มิ.ย. ๖๕

๑. ทน

๒. ทน

๓. ทน / น. ทน

สำเนาฉบับ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักนิติการ โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๒๘๖๖ ต่อ ๑๑๕

ที่ ศธ ๐๒๐๙/๑๙๖๕๖

วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีหนังสือรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีมีการกล่าวอ้างว่าครูลงโทษนักเรียนโดยไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียน พ.ศ. ๒๕๔๘ ไปยังสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รายละเอียดปรากฏตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ สม ๐๐๐๓/๒๙๗๒ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้วเห็นว่า จากรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ที่ ๑๓๔/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๔ เรื่อง สิทธิเด็กและสิทธิและเสรีภาพในร่างกาย กรณีกล่าวอ้างว่า ครูลงโทษนักเรียนโดยไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียน พ.ศ. ๒๕๔๘ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีความเห็นสรุปได้ดังนี้

๑. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดโทษที่จะลงโทษแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่กระทำความผิด มี ๔ สถาน คือ (๑) ว่ากล่าวตักเตือน (๒) ทำทัณฑ์บน (๓) ตัดคะแนนความประพฤติ และ (๔) ทำกิจกรรมเพื่อให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งการลงโทษนักเรียนด้วยวิธีการให้ลูก - นัง มิได้ถูกกำหนดไว้เป็นหนึ่งในโทษ ๔ สถาน ตามระเบียบดังกล่าว จึงถือได้ว่าการลงโทษนักเรียนด้วยวิธีการอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในระเบียบเป็นการลงโทษนักเรียนโดยไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ และถือเป็นการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๒. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสืบหาข้อเท็จจริงในเรื่องนี้แล้ว ยังไม่พบว่ามีกรกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามที่มีการกล่าวอ้าง จึงเห็นควรยุติเรื่อง

๓. ปัจจุบันอาจมีครูผู้สอนบางท่านยังมีความไม่เข้าใจเกี่ยวกับวิธีการลงโทษนักเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งอาจทำให้เกิดเหตุการณ์การลงโทษนักเรียนด้วยวิธีการอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในระเบียบดังกล่าว และบางกรณีอาจมีการลงโทษนักเรียนด้วยวิธีที่รุนแรง อันเป็นการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย อันจะนำมาซึ่งปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อกระทรวงศึกษาธิการ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ประกอบมาตรา ๔๒ เพื่อพิจารณา ดังนี้

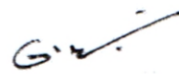
(๑) ดำเนินการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการลงโทษนักเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ แก่ครูผู้สอนในสถานศึกษาต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการโดยเร็ว เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการลงโทษนักเรียนในทางปฏิบัติที่ถูกต้อง

/ (๒) ควรกำกับ ...

(๒) ควรกำชับ ตรวจสอบ และติดตามการดำเนินการของสถานศึกษาเกี่ยวกับกรณีดังกล่าว อย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันการลงโทษนักเรียนด้วยวิธีการอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในระเบียบดังกล่าว โดยเฉพาะป้องกันการลงโทษด้วยวิธีที่รุนแรง

อนึ่ง ข้อเสนอมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนดังกล่าวข้างต้นมีความเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงใคร่ขอแจ้งมายังสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป และขอความอนุเคราะห์แจ้งผลการดำเนินการไปยังสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเพื่อแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการและแจ้งผลให้ทราบด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

(นายธนู ขวัญเดช)

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา

พ.ศ. ๒๕๔๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงวางระเบียบว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๓

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษา” หมายความว่า ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ อธิการบดี หรือหัวหน้าของโรงเรียนหรือสถานศึกษาหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นของโรงเรียนหรือสถานศึกษานั้น

“กระทำความผิด” หมายความว่า การที่นักเรียนหรือนักศึกษาประพฤติฝ่าฝืนระเบียบ ข้อบังคับ ของสถานศึกษา หรือของกระทรวงศึกษาธิการ หรือกฎกระทรวงว่าด้วยความประพฤติของนักเรียน และนักศึกษา

“การลงโทษ” หมายความว่า การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาที่กระทำความผิด โดยมีความมุ่งหมาย เพื่อการอบรมสั่งสอน

ข้อ ๕ โทษที่จะลงโทษแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่กระทำความผิด มี ๔ สถาน ดังนี้

(๑) ว่ากล่าวตักเตือน

(๒) ทำทัณฑ์บน

(๓) ตัดคะแนนความประพฤติ

(๔) ทำกิจกรรมเพื่อให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ข้อ ๖ ห้ามลงโทษนักเรียนและนักศึกษาด้วยวิธีรุนแรง หรือแบบกลั่นแกล้ง หรือลงโทษด้วยความโกรธ หรือด้วยความพยาบาท โดยให้คำนึงถึงอายุของนักเรียนหรือนักศึกษา และความร้ายแรงของพฤติการณ์ประกอบการลงโทษด้วย

การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาให้เป็นไปเพื่อเจตนาที่จะแก่นิสัยและความประพฤติไม่ดีของนักเรียนหรือนักศึกษาให้รู้สำนึกในความผิด และกลับประพฤติตนในทางที่ดีต่อไป

ให้ผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษา หรือผู้ที่ผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษามอบหมายเป็นผู้มีอำนาจในการลงโทษนักเรียน นักศึกษา

ข้อ ๗ การว่ากล่าวตักเตือน ใช้ในกรณีนักเรียนหรือนักศึกษาทำความผิดไม่ร้ายแรง

ข้อ ๘ การทำทัณฑ์บนใช้ในกรณีนักเรียนหรือนักศึกษาที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับสภาพนักเรียนหรือนักศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา หรือกรณีทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของสถานศึกษา หรือฝ่าฝืนระเบียบของสถานศึกษา หรือได้รับโทษว่ากล่าวตักเตือนแล้ว แต่ยังไม่เช็ดหลาบ

การทำทัณฑ์บนให้ทำเป็นหนังสือ และเชิญบิดามารดาหรือผู้ปกครองมาบันทึกรับทราบความผิด และรับรองการทำทัณฑ์บนไว้ด้วย

ข้อ ๙ การตัดคะแนนความประพฤติ ให้เป็นไปตามระเบียบปฏิบัติว่าด้วยการตัดคะแนนความประพฤตินักเรียนและนักศึกษาของแต่ละสถานศึกษากำหนด และให้ทำบันทึกข้อมูลไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๐ ทำกิจกรรมเพื่อให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ใช้ในกรณีที่นักเรียนและนักศึกษาทำความผิดที่สมควรต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

การจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

ข้อ ๑๑ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๘

อดิศักดิ์ โพธารามิก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ